

Ο ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΒΡΑΥΡΩΝΑΣ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΒΙΤΟΥΣ

Μεταπτυχιακή Σπουδάστρια Καποδιστριακού Παν. Αθηνών Εκπαιδευτικός 4^{ου}
Δημοτικού Σχολείου Αρτέμιδος, Δ/ση Ανατολικής Αττικής
Πόρου 17, Άρτεμις, Τ.Κ. 19016 , cristina_vitus@yahoo.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο υγρότοπος της Βραυρώνας βρίσκεται κοντά στο αρχαίο ναό της θεάς Αρτέμιδος και του μουσείου Βραυρώνας. Δίπλα από το ναό ρέει ο Εράσινος ποταμός γνωστός από τα αρχαία χρόνια για τις πλημμύρες που προκαλούσε. Στην εκβολή του Εράσινου ποταμού σχηματίζεται δέλτα που είναι μέρος ξεκούρασης για τα υδρόβια αποδημητικά πουλιά. Σήμερα, τα νερά του ποταμού τείνουν να στερέψουν λόγω άρδευσης των χωραφιών της περιοχής και τα αποδημητικά πουλιά κινδυνεύουν από τους κυνηγούς. Μαζί με τους μαθητές καταγράψαμε την σημασία του υγρότοπου και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα οικοσυστήματα και δώσαμε πιθανές λύσεις του προβλήματος. Ο στόχος μας ήταν η ενημέρωση των κατοίκων της περιοχής για τη ιστορική και γεωγραφική σημασία και την ευαισθητοποίηση τους απέναντι στην απειλή της καταστροφής της χλωρίδας- πανίδας του υγρότοπου.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ Ο υγρότοπος της Βραυρώνας, καταγραφή προβλημάτων, πιθανές λύσεις, χλωρίδα-πανίδα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

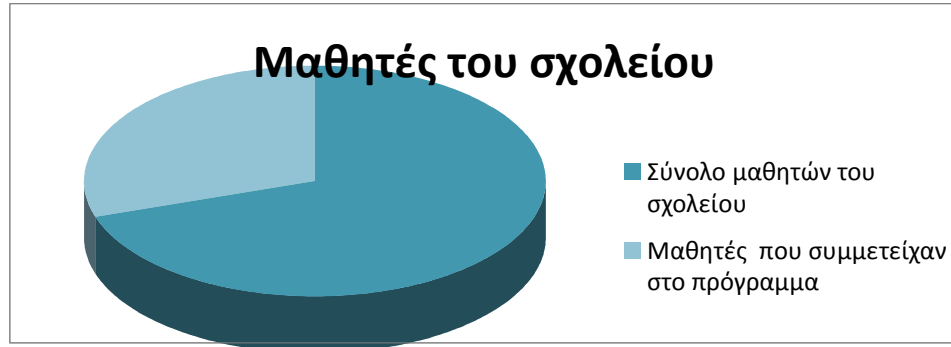
Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με 48 μαθητές από Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις με τη συνεργασία 3 εκπαιδευτικών. Η διάρκεια του προγράμματος ήταν 6 μήνες.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ:

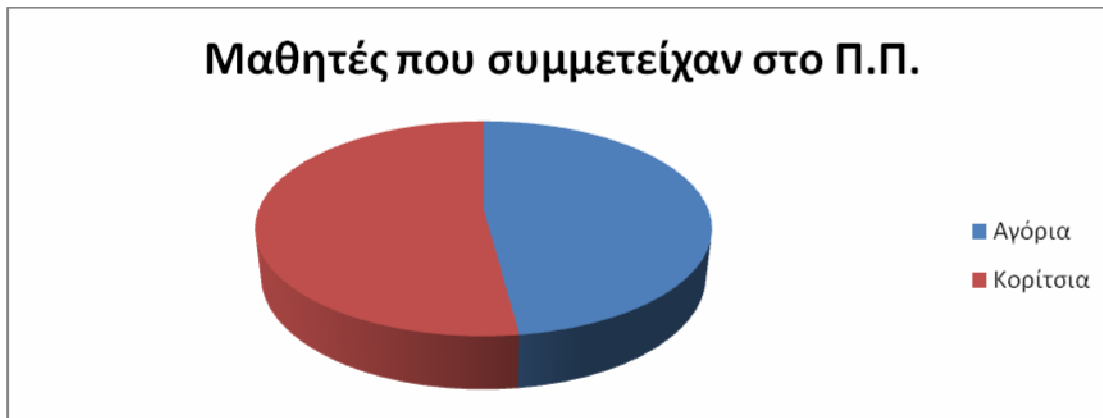
- 1)Το ενδιαφέρον της διδακτικής ομάδας και των μαθητών για τον υγρότοπο της Βραυρώνας που βρίσκεται στην περιοχή μας.
- 2)Ευαισθητοποίηση των μαθητών για τη χλωρίδα και πανίδα του υγρότοπου.
- 3)Το πρόγραμμα κρίνεται κατάλληλο για το γνωστικό υπόβαθρο των μαθητών.

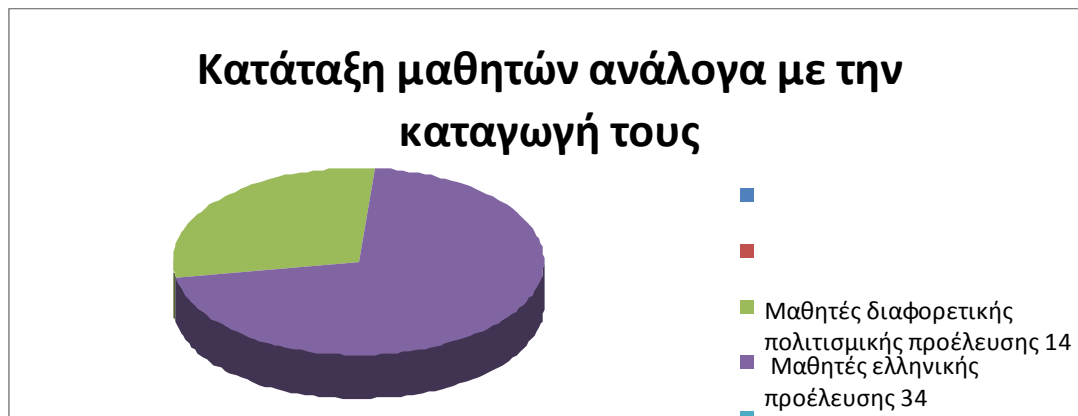
Φωτογραφία1: Η εκβολή του Εράσινου ποταμού που σχηματίζει δέλτα με τη θάλασσα της περιοχής της Βραυρώνας.

Σχήμα 1: Το σύνολο των μαθητών του σχολείου (160) και οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα (48).

Σχήμα 2: Μαθητές ανάλογα με το φύλο, αγόρια (23) και κορίτσια (25).

Σχήμα 3: Κατάταξη μαθητών ανάλογα με την καταγωγή τους.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Δομτισμού, στηριζόμενοι πάνω στις προηγούμενες γνώσεις των μαθητών, επεκτείνοντας και εμβαθύνοντας αυτές με πειράματα, παρατηρήσεις και υποθέσεις.
2. Ομαδοσυνεργατική, εργασία και έρευνα σε μικρές ομάδες εργασίας .
- 3.Εργασίες πεδίου με συλλογή στοιχείων ,καταγραφή προβλήματος ,πειράματα , παρατηρήσεις, έρευνες.

4. Παιχνίδια στη φύση .

5. Διεπιστημονικό μοντέλο, εξέτασης του θέματος, μέσα από πολλά μαθήματα : Γλώσσα, Φυσική, Χημεία, Βιολογίας , Γεωγραφίας, Ιστορίας, κ.α.

6. Μαθητοκεντρικό, η ανάπτυξη του μαθήματος γίνεται μέσα από διαδικασίες όπου οι μαθητές νιώθουν πρωταγωνιστές.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

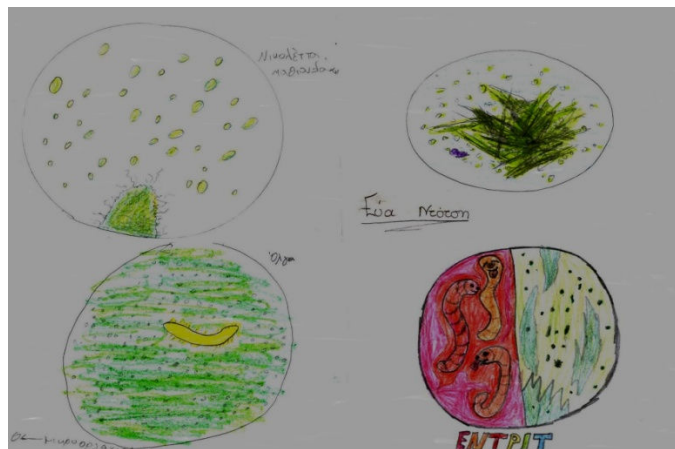
- 1) Συλλογή ενημερωτικού (οπτικοακουστικού) υλικού σχετικά με τους υγρότοπους , η χλωρίδα και η πανίδα στους υγρότοπους με την επιστημονική στήριξη των ειδικών συνεργατών του οργανισμού «Μεσόγειος SOS».
- 2) Η σύνδεση του προγράμματος με πολλά γνωστικά αντικείμενα (Γλώσσα, Γεωγραφία, Ιστορία, Βιολογία, Φυσική, Χημεία, κ.α.) έτσι ώστε να εξασφαλίζεται στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό η διεπιστημονικότητα του προγράμματος
- 3) Επίσκεψη στο Περιβαλλοντικό Κέντρο της Αργυρούπολης όπου οι μαθητές
- 4) Προετοιμασία για την επίσκεψη πεδίου, χωρισμός σε ομάδες και συντάχθηκε ο κώδικας συμπεριφοράς των μαθητών στις μετακινήσεις.
- 5) Επίσκεψη στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης» όπου οι μαθητές θα παρακολουθήσουν το πρόγραμμα της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας.
- 6) Επίσκεψη στον υγρότοπο της Βραυρώνας. Παρατηρήσεις και φωτογραφίες των φυτών και των ζώων της περιοχής, παρατηρήσεις με κιάλια διάφορων πτηνών. Καταγραφή και αναγνώριση των ειδών που αναγνώρισαν.
- 7) Στη επίσκεψη στον υγρότοπο οι μαθητές φωτογραφίζουν, ζωγραφίζουν, ψάχνουν και καταγράφουν τα προβλήματα και τις απειλές για τη ζωή και προτείνουν πιθανές λύσεις.
- 8) Στο σχολείο γίνεται συζήτηση για την επεξεργασία των εμπειριών, των βιωμάτων και των γνώσεων που αποκτήθηκαν.
- 9) Παρατήρηση μικροοργανισμών και φυτών (από δείγμα νερού) με τη βοήθεια του μικροσκοπίου και μεγενθυτικού φακού.
- 10) Σύνθεση εργασίας με φωτογραφίες, ζωγραφίες, εκθέσεις και κολάζ και κατασκευή μακέτας. Συγγραφή άρθρου στη σχολική εφημερίδα με σκοπό την ενημέρωση των μαθητών και γονέων για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το υγρότοπο. Εκδήλωση, παρουσίαση εργασιών τους.

Φωτογραφία 2: Επίσκεψη στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αργυρούπολης

Φωτογραφία 3: Παρακολούθηση προγράμματος της Ορνιθολογικής Εταιρίας στο Περιβαλλοντικό Πάρκο «Α. Τρίτσης»

Φωτογραφία 4: Ζωγραφιές των μαθητών « Τι είδαμε στο μικροσκόπιο».

Φωτογραφία 5: Ο Εράσινος ποταμός και το μουσείο Βραυρώνας.

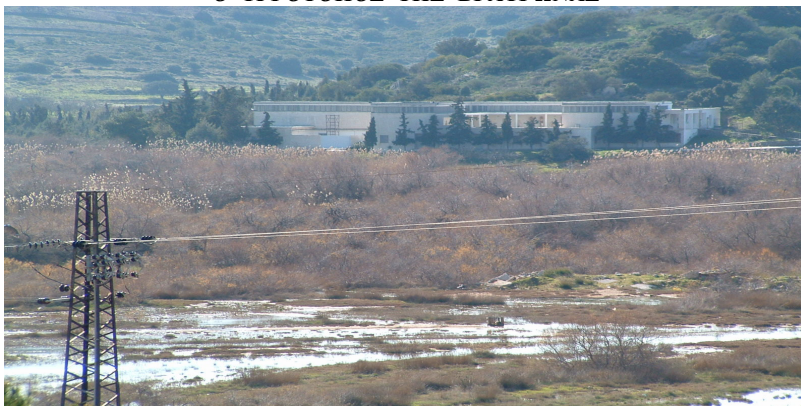
Η ΓΝΩΜΗ ΜΑΣ

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ* ΔΡ. ΦΥΛΛΟΥ 3 *
4^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΣΤ' ΤΑΞΗ

ΉΡΘΕ Η ΩΡΑ ΓΙΑ ΜΑΣΚΕΣ . . .

Οι Απόκριες, όπως σε κάθε τόπο, έτσι και στην Ελλάδα είναι μέρες γλεντιού. Αποκριά σημαίνει καρναβάλι δηλαδή «κάρνε, βάλε» που στα λατινικά σημαίνει «κρέας, έχε γεια». Βασικό στοιχείο της Αποκριάς είναι οι μεταμφιέσεις και οι έξαλλες εκδηλώσεις. Το πιο γνωστό καρναβάλι για το ξέφρενο ρυθμό του είναι το πατρινό καρναβάλι.
Τάσος Χατζή (η συνέχεια στην σελίδα 4)

Ο ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΒΡΑΥΡΩΝΑΣ

Για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, το σχολείο μας συμμετέχει στο **Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα**. Το θέμα του προγράμματος είναι <<Ο υγρότοπος της Βραυρώνας>>.

Εικόνα 1: Η μαθητική εφημερίδα : «Η γνώμη μας»

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 1) Το ενδιαφέρον, η συμμετοχή και ο ενθουσιασμός των μαθητών προς την υλοποίηση του περιβαλλοντικού προγράμματος.
- 2) Ερωτηματολόγιο πολλαπλών επιλογών
- 3) Έκθεση πάνω στο θέμα
- 4) Καλλιτεχνικές δραστηριότητες (ζωγραφική, κολάζ, μακέτα)
- 5) Ανοιχτή συζήτηση πάνω στο θέμα

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλίο

Γεωργόπουλος Α & Τσαλίκη Ε. ,(1993), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Gutenberg, Αθήνα
Τζώρτζογλου Ν., Προ Χριστού στη Βραυρώνα, Βιβλιοπωλείο της ΕΣΤΙΑΣ, Αθήνα 1980
ΥΠ.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.,(1997), *Γνωρίζοντας τους υγρότοπους ως προστατέψουμε την ομορφιά*, Αθήνα
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,(2004), *Υγρότοποι μια πολύτιμη εθνική κληρονομιά*, Αθήνα
Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.,(1996),Πρόγραμμα οριοθέτησης Υγροβιότοπων Σύμβασης RAMSAR,Υγροβιότοπος: Δέλτα Νέστου, Α΄ φάση, Ομάδα εργασίας Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε.
Φωκά Ι. & Βαλαβάνης Π., *Περίπατοι στην Αθήνα και την Αττική*, Κέδρος, 1994

Κεφάλαιο σε βιβλίο

Ζαλίδης Χ. & Μαντζαβέλας Α. (1994),*Απογραφή των ελληνικών υγρότοπων ως φυσικών πόρων*, Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων

Μπόμπορη Δ. (1997), *Το έργο οικοτόπων στην Ελλάδα: Δίκτυο φύση2000*, Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων

Άρθρο σε περιοδικά

Ράγκου Π. (2004), Η συστηματική προσέγγιση και η μοντελοποίηση-προσομοίωση: κριτική ανάλυση της διδακτικής τους αξίας στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, *Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Έκδοση του Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε., Τεύχος 30

Δήμου Κ., (2003), Μεθοδολογία Προσέγγισης των Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, *Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Έκδοση του Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε., Τεύχος 28

Βενέτη Α., (1998), Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αειφορία, *Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Έκδοση του Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε., Τεύχος 12

Ανακοίνωση ή εισήγηση σε πρακτικά Συνεδρίου

Κοσμίδης Π., (2000), Περιβαλλοντικές επισκέψεις σχολείων σε υγρότοπους, εμπειρίες- προβλήματα-προοπτικές, *1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δ/σης Α/μιας Εκπαίδευσης Πειραιά*, Μάιος 2000

Κουρουζίδης Θ., (2000), Τυπική και άτυπη Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα σε υγρότοπους, *1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δ/σης Α/μιας Εκπαίδευσης Πειραιά*, Μάιος 2000

Αναφορά σε ιστοσελίδες

ΥΠ.Ε.ΧΩ.ΔΕ., (2005), Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος, <http://www.minerv.gr/eyep/profil/general.html>